

VNCS: Bị cáo đầu vụ “chuyến bay giải cứu” chính là Thể Chế

Thu Phương – Thoibao.de (Tổng hợp)

18/7/2023

 Đài Á Châu Tự do

Trang ChínhTin tứcThời SựBình luậnChuyên mụcVideoTranh biếm họa

Đại án “Chuyến bay giải cứu”: 8/8 xử bị cáo đầu vụ

Bình luận của Đại An
2023.07.14

Đại án “chuyến bay giải cứu” đã bắt đầu xét xử sơ thẩm từ hôm 11/7, tại Hà Nội. Theo kế hoạch, vụ án dự kiến xử suốt một tháng. Đặc biệt, vào ngày đôi đẹp nhất năm 08/8, phiên tòa sẽ chất vấn bị cáo “khủng” nhất, kẻ đã một tay bài bố, sắp xếp toàn bộ vụ hồi lộ kỷ lục này. Phiên xử này được truyền hình trực tiếp.

Tin, bài liên q

Trái tim có 1
trường Bộ N

Lãnh đạo và
được trả lại

Lan ơi xin e
chuồng đừn,
cồng

Hình: Bài bình luận trên RFA

Ngày 14/7, RFA Tiếng Việt có bài bình luận của tác giả Đại An, với tựa đề “Đại án “chuyến bay giải cứu”: 8/8 xử bị cáo đầu vụ”.

Đại án “chuyến bay giải cứu” đã bắt đầu xét xử sơ thẩm từ hôm 11/7, tại Hà Nội. Theo kế hoạch, vụ án dự kiến xử suốt một tháng.

Tác giả đùa rằng, vào ngày đôi đẹp nhất năm 8/8, phiên tòa sẽ chất vấn bị cáo “khủng” nhất, kẻ đã một tay bài bố, sắp xếp toàn bộ vụ hồi lộ kỷ lục này. Phiên xử này được truyền hình trực tiếp và bị cáo tên là Thể Chế.

Tuy nhiên, tác giả cay đắng nhận xét, nếu thằng Thể Chế bị lôi cổ ra xét xử, thì Việt Nam ta đã thành rỗng thành hồ từ lâu rồi.

Về nguyên nhân, theo tác giả, các nhận định trước đó của các cơ quan có trách nhiệm quy về sự chông chéo, không rõ ràng về thẩm quyền trong quá trình thực hiện. Từ đó một số cá nhân có thẩm quyền ở các Bộ, ngành nhúng nhĩnh doanh nghiệp để vùi tiền.

Tác giả nhận định, cán bộ, hay sự chòng chéo không rõ ràng về thẩm quyền chỉ là vài biểu hiện vô cùng bề ngoài của nguyên nhân thật sự.

Đó chính là lỗi hệ thống mang tính sinh tử của thể chế hiện tại. Là sự độc quyền nhà nước trong kinh tế.

Tác giả chỉ ra rằng: Diễn tiến vụ án có chi tiết rất đắt.

Ban đầu, năm bộ, ngành được giao phối hợp đề xuất chuyển bay. Kết quả tập hợp lại, gửi lên Văn phòng Chính phủ để nơi này “*tham mưu*”, đề xuất lãnh đạo Chính phủ phê duyệt (cho công ty nào được tổ chức bay, bao nhiêu chuyến .v.v)

Sau đó, người thấy hơi đồng nòng nân, các anh được giao trọng trách trong Văn phòng Chính phủ phớt lờ tổ năm bộ, tự ghi tên các doanh nghiệp và trình thẳng lên lãnh đạo Chính phủ.

Khi phát hiện ra việc qua mặt, đầu mối tham mưu – đề xuất lãnh đạo Chính phủ được chuyển về Bộ Ngoại giao.

Nhưng sự điều chỉnh đó không mang lại chút hiệu quả nào, mà chỉ khiến thay đổi quy trình hối lộ. Trước kia, các doanh nghiệp chỉ cần chạy thẳng một cửa Văn phòng Chính phủ, thì nay, quyền lực được chan ra cho nhiều bên, nên họ phải chạy đủ các cửa. Tổng số tiền phải chạy tăng lên rất nhiều.

Tác giả dẫn lời giám đốc một công ty khai trước tòa: Thời gian đầu nộp hồ sơ cấp phép tại Cục Lãnh sự – Bộ Ngoại giao, nhiều lần Cục trưởng khi đó là bà Nguyễn Thị Hương Lan yêu cầu phải chi tiền. Do không đưa tiền nên doanh nghiệp thường xuyên bị làm khó.

Doanh nhân này cho biết khi thực hiện các chuyến bay, phải thế chấp trước 30% tiền thuê máy bay. Khi được cấp phép thì doanh nghiệp phải nộp đủ tiền, mỗi lần thuê máy bay từ sáu tỷ đến chín tỷ đồng. “*Công dân ở nước ngoài muốn về phải trả tiền nhà, xin nghỉ việc, gửi đồ đạc mà cứ mai bay, nay mới biết mình được về là hành hạ họ*”.

Ông này cũng kể đã bị Vũ Anh Tuấn, cựu cán bộ Cục Xuất Nhập cảnh – Bộ Công an, và Phạm Trung Kiên, cựu Thư ký Thứ trưởng Bộ Y tế, ép phải đưa tiền bôi trơn.

Phạm Trung Kiên, cựu Thư ký của Thứ trưởng Đỗ Xuân Tuyên (Bộ Y tế) nhận hối lộ đến mòn cả tay: 253 lần.

Tác giả cho rằng, “*chuyến bay giải cứu*” như thanh nam châm cực mạnh; nó hướng đến bất cứ cơ quan nào, thì lập tức hút ra một đồng kẻ tham nhũng ở những vị trí cao nhất.

Tác giả nhận xét, điều đáng nói, tất cả các quan chức có trách nhiệm trong chủ trương này đều chủ động làm khó, đòi tiền và nhận tiền hối lộ của doanh nghiệp một cách công khai, bình thản. Doanh nghiệp thì hiểu ngay phải làm gì để được cấp phép các chuyến bay kinh doanh. Nghĩa là, trong nhận thức của xã hội và chính quyền, quan chức ăn hối lộ đã không phải là hành vi sai trái, thậm chí còn không phải là hành vi bình thường. Nó là điều kiện đầu tiên, là cái giá không hạch toán vào khoản nào được nhưng bắt buộc phải chi nếu doanh nghiệp muốn hoạt động kinh doanh. Trong tất cả các lĩnh vực, tất cả các cơ quan, tất cả các cấp. Nó là tất – lẽ – dĩ nhiên, ai cũng biết và ai cũng biết là người khác biết việc mình làm.

Doanh nghiệp nào không thừa nhận nguyên lý này sẽ bị hất văng khỏi thương trường lập tức.

Cho nên, tác giả châm biếm, khi ra tòa, hầu như tất cả các bị cáo đều nói một câu nghe có vẻ mĩa mai (chạy tội ngu), nhưng ngấm kỹ lại có phong vị thật thà: “*Không biết nhận tiền (của doanh nghiệp) như thế lại là phạm pháp!*”.

Tác giả phân tích, thật ra, không có cơ chế nào đủ hoàn hảo để ngăn cản con người phát sinh lòng tham và lợi dụng quyền lực nhằm thỏa mãn lòng tham. Cách phổ biến nhất để hạn chế tình trạng đó là công khai và kiểm soát. Do vậy, nhiều nước có hai hoặc nhiều hơn hai đảng phái để cạnh tranh quyền điều khiển quốc gia. Phe chiến thắng phải cản trở trong từng hành vi, vì luôn luôn có những con mắt quan sát của đối thủ. Nếu sơ sẩy, sai lầm của họ sẽ dẫn đến việc thất cử trong nhiệm kỳ sau.

Tại Việt Nam, với thực tế chỉ có một đảng cầm quyền, tác giả nhận xét, tất cả các vị trí quan trọng trong chính quyền đều phải là đảng viên mới được bổ nhiệm, thì, chính xác như hình ảnh mà dân gian hay dùng để ví von, đó chỉ là một chiếc ô lớn.

Sự độc quyền trên thượng tầng khiến không thể có cơ chế kiểm soát, thanh tra, giám sát nội bộ nào tồn tại một cách thực chất.

Đó chính là chiếc tủ cung sản sinh, dung chứa và bao bọc tham nhũng.

Tác giả kết luận, các vụ đại án trước kia, hiện tại và sau này đều không dám động vào mấu chốt.

Thay vào đó, các “cụ” tuôn ra những lời kêu gọi lương tâm đảng viên, đạo đức cá nhân, liêm chính để chống tham nhũng... lấp lánh, hùng hồn, đầy cảm động, đầy quyết tâm.

Nhưng ai cũng biết nó chỉ là những dây pháo hoa giấy, không thể che nổi mất sà nhà bắn thiêu ruỗng nát.

<https://thoibao.de/blog/2023/07/18>